Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
פאנאט, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטעט
פיר עסטערריינ-אונגארן
גאנציקהריג 10 גולדן — קר. ע. וו.
האלביקהריג 5 גולדן — קר. ע. וו.
פיערטעליקהר. 2 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציקהריג 11 גולדן — קר. ע. וו.
האלביקהריג 5 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיערטעליקהר. 2 גולדן 75 קר. ע. וו.

אויף דיזעס צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
אבאנאירען
אונד דער פרענומעראציאנס-ערפיל
בענוצען פון דעם עפפאנטליכען דעם
עריסענן בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצענער בולוואר נומ' 29
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
אנס-גלייכונגען צו זענדען בעליעבען.

Nr. 53. דריצעהנטער יאהרגאנג פעסט, מאנטאג י אייר ה.תרמ"א. Pest, den 9. Mai 1881.

צור האכצייטס-פייער דעס קראנפרינצען.

אם 6. דיזעס, 4 אחר נאכמיטטאגס, טראף דער צוג מיט דער בעלגישען קאניגס-פאמיליע אין וויען אין, איינע אונגעכיעזבארע פאלקסמאססע דאמיט זיך אנגעאממעלט אונד אין דער פעסטלי געשמיקטען שאנבריינגונג-שטראסע אייפשטעללונג גענאממען. וואס אין דער רעזידענצ-שטאדט נור איינגערמאסען צו דען בעסערען שטענדען צעהלט, וואר אין פראכטבלייבערן ערשיינען, פרינצעססין שטעפאניע זאה שטראהלענד אונד בלייהענד פאר פריידע אויס. זיא וואר פריידיג ערדענט, אלס אידר פאן אללען זייטען, אויס אללען פענסטערן הויס, טויזענד-שטימיג בעגריסונגען עמפפאנגען-פאן וואיידען.

דיא פערשיעדענען וויינער דעפעשען מעלדען איבער דען איינצוג דער בעלגישען קאנינס-פאמיליע פאלגענדעס: "איינגיג מיטטאג נאך האלב 4 אידר פיהרען זיינע מאיעסטעט אונד דער קראנפרינץ, אין בעגלייטונג דער ערסטען שטאאטס-וויירדען, אם הויפט-טהאר דעס באהנהאפעס פאר. דער גענעראל-דירעקטאר דער באהן, הערר צעדיק, עמפפאנג זיינע קאיזערליכע-קאניגליכע מאיעסטעט אונד פיהרטע דיא אנגעבע אללער דאמסטע אונד דאמסטע גע-זעללשאפט אין דען פראכטפאל געשמיקטען וואר-טע-סאלאן. זיינע מאיעסטעט בעטראט זאדאנן אין בעגלייטונג דעס קראנפרינצען דען מערראן, וא אינע ערדען-וואגע אייגשטעללט וואר. זיינע מאיעסטעט אינטערהיעלט זיך מיט דעם לאנדעס-לאממאנד-הערנען פיליפפאוויטש, מיט דעם גענאנטען דעם בעלגישען האפען אונד מיט דעם "יינגע אבער-בירגערמייסטער, הערן דר' גוויאלד. זיינע מאיעס-טעט וואר אין מארשאלל-אוניפארם, אונד קראנ-פרינץ וויהלא אין גענעראל-מאיאר-אוניפארם גע-קלייידעט. בייד וואהען מיט דעם בעלגישען לעג-פאלדס-אررדען געשמיקט. דער קראנפרינץ וואר אין גראסער אוניפארמונג. אונד שטרענגסט זיך אן. דיע-זעלבע גערעגיצלעמפפאן.

פונקט 4 אוהר מעלדעטע דער אייזענבאהנ-גענעראל-דירעקטאר דיזער מאיעסטעט, דאס דער צוג מיט דער בעלגישען קאנינס-פאמיליע אין דען באהנהאף אינפאהרט. דיא עהרענפאכע פרעזענטירטע דאס גערעדר. דיא מוזיק שפיעלטע, אלס דער צוג לאנגזאם אין דיא האללע ראללטע. דיא בעלגישע קאנינס-פאמיליע ציינטע זיך אן דען פענסטערן דעס וואגענס. זיינע מאיעסטעט אונד דער קראנפרינץ גרייסטען. דיא בעלגישע קאנינ אונד פרינצעססין שטעפאניע שטיעגען צערכס אויס דעם וואגען, דענען קאנינ לעאפאלד אונד פרינצעססין לעמפאלדע פאלגטען. זיינע מאיעסטעט אייליג איף דיא קאנינין צו אונד קיסטע אידר דיא האנד, וועהרענד דער קראנפרינץ זיינע בריידע אומארמטע אונד וויעדערהאלט קיסטע. דיא בריידע גערעדטע זיך דאנן דעם קאיזער-קאנינ פראנצ יאזעף. אם אידם דיא האנד צו קיססען, ער וועהרטע דעם יע-דאר אם אונד קיסטע דיא בריידע אויף דיא שווערע, הערליך אומארמטען אונד קיסטען זיך דיא בייד מאנארכען. —

נון טראט דער אבערבירגערמייסטער דר' גע-וואלד הערא אונד אבערהייטטע דער פרינצעססין שטעפאניע אם נאמען דער הערענגע-שטאדט אלס צייכען דער הולדיגונג אונד ווינשבענהייט אינען פראכטפאללען בלומענשטייס אויס וויסען ראזען מיט פלייעדער אונד מאי-גלאקכען, פרינצעססין שטעפאניע הארנטע אין הערצלייכסטער וויזע פיר דיזעזע צארטע אונד ליעבע-פאללע אויפמערקזאמ-קייט דער שטאדט וויען.

עטצט רייטטע זיינע מאיעסטעט קאניג פראנץ יאזעף דער בעלגישען קאנינין דען ארם, אום דען איינגעבארנהאף צו פערלאססען. הערליך פאללטע קראנפרינץ רודאלף אונד פרינצעססין שטעפאניע, הינטער וועלכען קאנ לעאפאלד אינדערהיינ אין דער אבערסטען-אוניפארם, גענעמיגט מיט דעם עס-טערריייכיען שטעפאנס-אررדען. פאן אללען זייטען ערטאנטען דאנגערנדע "לעבע-האך" אין דער ערם-טען, זעכסשפאנניגען האפ-עקוויפאש נאדם קאי-זער אונד קאניג פראנץ יאזעף פלאטץ, צו דעסטען רעכטען קאניג לעאפאלד זאס. אן דער צייטען האפעקוויפאש פיהרטען דיא בעלגישע קאנינין מארא נעבסט דער פרינצעססין שטעפאניע, וועהרענד קראנפרינץ רודאלף איף דעם רוקזיטצע פלאטץ נאדם. אין דער דריטטען האפ-עקוויפאש בעפאנד זיך פרינצעססין קלעמענטינע מיט אידרער האפ-דאמע. אין דען אכטציגען עקוויפאשען נאדם דיא צאהלרייכע בעגלייטונג דער בעלגישען קאנינס-פאמיליע פלאטץ.

אידרע מאיעסטעט, דיא קאיזערין-קאנינין עליזאבעט, דיא אם באהנהאפע נכט ערשיענען וואר, טראף בעריים אם 3 אוהר נאכמיטטאגס אין שאנבריינן אין, אום דארט דיא הארען אונד אללערדאכסטען געסטע צו עמפפאנגען.

אם 5½ אוהר לאנגטען דיא האפ-עקוויפא-שען אין שאנבריינן אן. זיינע מאיעסטעט פערלייעס דען וואגען אונד ריכטע דער קאנינין מארא דען ארם: דער קראנפרינץ פיהרטע זיינע בריים, אונד זא כאם דיא גלענצענדע גווילגשאפט אין דאס לוסט-שלאס פאן שאנבריינן אין, וא דיזעלבע וויטעטע דער קאיזערין-קאנינין עליזאבעטה אונד דער גע-זאמטען מיטגלידער אונערעס אללערדאכסטען הערשערהויזעס פיערליך אונד הערצליך עמפפאנ-גען וואורדע. עטצט וואורדען דיא פרינצעססין-בריים אללע אינצעלנען מיטגלידער דעס הערשער-הויזעס פאנרגשטעללט. פרינצעססין שטעפאניע ריסטע אללע ערצהערצאגינען דער ריידע נאך מיט פאסט קינדליכער הינגעבונג אונד הערצליכ-קייט. קאנ לעאפאלד ריסטע דעם אונגארישען מינישטער-פרעזידענטען, גראפען פאן טיסא. דער אין נאמען אונגארנס אן דיעזער עמפפאנגס-פיער-לייכקייט פרייגנאמען. דיא דאנ. דיא בעלגישע קאנינין אונטערהיעלט זיך זא אייפרל מיט טיסא, אלס איף מיט דעם מינישטער אוס דיא פערזאן דעם מאג-ארען, באראן ארץ, אין אונגארישער שפראכע. פרינצעססין שטעפאניע שפראך מיט דען מינישטערן אונגארישע אונד זאגטע דעבם וויטצע: "דיא אונגא-רישע שפראכע איזט א מיינע מיטטער-שפראכע!" דאס הייסט זאפיעל: מיינע מיטטער איזט א אינ אונגארן געבארען אונד דעראלב מיס איך א דאס אונגארישע ליעבען אלס דיא אידשפרינגליכע שפרא-כע מיינער טהייערען מיטטער. — עטצט עגטפערטען זיך דיא שטאאטס-וויירדענטרעגער אונד מינישטער, וואורוף איינע קלייגע פאמיליען-מאהלצייט שטאטט-פאנד, אן וועלכער איך 8 מארשאללע, אלס דיא שפיטצען דער ארמעע, טהיילנאהמען.

וויטערע דעפעשען מעלדען: אלס וויינ מא-יעסטעט קאיזער-קאניג פראנץ יאזעף I. אם 9-טען דיזעס אן דער זיינע דעם קאנינס פאן בעלגען אם שלאסבאהפ צו שאנבריינ אינפאהר אונד דיזע-זעלבען פאללע לעגר פאנד, וואר ער הערצליכ-ע שמיינס אונד ריעה אינזיללע אום: "וואהרס

דיזעזע צארטע אונד ליעבע-פאללע אויפמערקזאמ-קייט דער שטאדט וויען.

עטצט רייטטע זיינע מאיעסטעט קאניג פראנץ יאזעף דער בעלגישען קאנינין דען ארם, אום דען איינגעבארנהאף צו פערלאססען. הערליך פאללטע קראנפרינץ רודאלף אונד פרינצעססין שטעפאניע, הינטער וועלכען קאנ לעאפאלד אינדערהיינ אין דער אבערסטען-אוניפארם, גענעמיגט מיט דעם עס-טערריייכיען שטעפאנס-אررדען. פאן אללען זייטען ערטאנטען דאנגערנדע "לעבע-האך" אין דער ערם-טען, זעכסשפאנניגען האפ-עקוויפאש נאדם קאי-זער אונד קאניג פראנץ יאזעף פלאטץ, צו דעסטען רעכטען קאניג לעאפאלד זאס. אן דער צייטען האפעקוויפאש פיהרטען דיא בעלגישע קאנינין מארא נעבסט דער פרינצעססין שטעפאניע, וועהרענד קראנפרינץ רודאלף איף דעם רוקזיטצע פלאטץ נאדם. אין דער דריטטען האפ-עקוויפאש בעפאנד זיך פרינצעססין קלעמענטינע מיט אידרער האפ-דאמע. אין דען אכטציגען עקוויפאשען נאדם דיא צאהלרייכע בעגלייטונג דער בעלגישען קאנינס-פאמיליע פלאטץ.

אידרע מאיעסטעט, דיא קאיזערין-קאנינין עליזאבעטה, דיא אם באהנהאפע נכט ערשיענען וואר, טראף בעריים אם 3 אוהר נאכמיטטאגס אין שאנבריינן אין, אום דארט דיא הארען אונד אללערדאכסטען געסטע צו עמפפאנגען.

אם 5½ אוהר לאנגטען דיא האפ-עקוויפא-שען אין שאנבריינן אן. זיינע מאיעסטעט פערלייעס דען וואגען אונד ריכטע דער קאנינין מארא דען ארם: דער קראנפרינץ פיהרטע זיינע בריים, אונד זא כאם דיא גלענצענדע גווילגשאפט אין דאס לוסט-שלאס פאן שאנבריינן אין, וא דיזעלבע וויטעטע דער קאיזערין-קאנינין עליזאבעטה אונד דער גע-זאמטען מיטגלידער אונערעס אללערדאכסטען הערשערהויזעס פיערליך אונד הערצליך עמפפאנ-גען וואורדע. עטצט וואורדען דיא פרינצעססין-בריים אללע אינצעלנען מיטגלידער דעס הערשער-הויזעס פאנרגשטעללט. פרינצעססין שטעפאניע ריסטע אללע ערצהערצאגינען דער ריידע נאך מיט פאסט קינדליכער הינגעבונג אונד הערצליכ-קייט. קאנ לעאפאלד ריסטע דעם אונגארישען מינישטער-פרעזידענטען, גראפען פאן טיסא. דער אין נאמען אונגארנס אן דיעזער עמפפאנגס-פיער-לייכקייט פרייגנאמען. דיא דאנ. דיא בעלגישע קאנינין אונטערהיעלט זיך זא אייפרל מיט טיסא, אלס איף מיט דעם מינישטער אוס דיא פערזאן דעם מאג-ארען, באראן ארץ, אין אונגארישער שפראכע. פרינצעססין שטעפאניע שפראך מיט דען מינישטערן אונגארישע אונד זאגטע דעבם וויטצע: "דיא אונגא-רישע שפראכע איזט א מיינע מיטטער-שפראכע!" דאס הייסט זאפיעל: מיינע מיטטער איזט א אינ אונגארן געבארען אונד דעראלב מיס איך א דאס אונגארישע ליעבען אלס דיא אידשפרינגליכע שפרא-כע מיינער טהייערען מיטטער. — עטצט עגטפערטען זיך דיא שטאאטס-וויירדענטרעגער אונד מינישטער, וואורוף איינע קלייגע פאמיליען-מאהלצייט שטאטט-פאנד, אן וועלכער איך 8 מארשאללע, אלס דיא שפיטצען דער ארמעע, טהיילנאהמען.

וויטערע דעפעשען מעלדען: אלס וויינ מא-יעסטעט קאיזער-קאניג פראנץ יאזעף I. אם 9-טען דיזעס אן דער זיינע דעם קאנינס פאן בעלגען אם שלאסבאהפ צו שאנבריינ אינפאהר אונד דיזע-זעלבען פאללע לעגר פאנד, וואר ער הערצליכ-ע שמיינס אונד ריעה אינזיללע אום: "וואהרס

לאסט מאן דאס פאללע נכט הערען? איך הארע דיעס נכט, איך ווילל אינטער מיינען וויינען זיין! — דער קאניג דער בעלגיער, איין מאנן פאן איינפערהרענט-ליכער פרייהייטליכער געזינגונג, פרייטע זיך זעהר הערליכער, נון וואורדען דיא טהארע גענעפפנעט, אונד דיא בעפאללערונג קאנטע שאאررעווייזע אין דען שלאסהאף הייינגאממע. דיא בעפאללערונג נימטע זאהל לעבראפטען אנטהייל אן דען פער-מעהלונגס-פעסטלייכקייטען, דאס דיזער טאגע אין דער רעזידענצ-שטאדט פאסט יעדע ארבייט אינ-געשטעללט איזט. אללעס ווילל געמאלד איף דער נאכסטע אונד נכט אין דען וועהרלשטעטען זיין. אן אללען עקען אונד ענדען וועהרען בילדנישסע דער פרינצעססין שטעפאניע פערקייפט. צוישענען אונד בראשיירען בריינגען דיא לעבענס-בעשרייבונג אונד דאס פארטרעה דער פרינצעססין-בריים.

איבער דען עמפפאנג דער פערשיעדענען דע-פיטאציאנען וויטעגס דער בעלגישען קאנינס-פא-מיליע מעלדען דיא דעפעשען פאם 7-טען דיזעס פאלגענדעס: הייטע נאך 2 אוהר עמפפאנג דאס בעלגישע קאנינס-פאאר דען אבער-בירגערמייסטער דער שטאדט וויען, העררן דר' גוויאלד, נעבסט דען בייدען וויצע-בירגערמייסטערן, דר' וויילד אונד אונטער אנדערען: "עס גערייכט אונערער בע-פאללערונג צור בעזאנדערן פרייד, דאס דיא פרינזליכען בעצעהונגען צווישען עסטערריייכ-אונ-גארן אונד בעלגען דורך דיא הייראטה דעס קראנ-פרינצען רודאלף מיט דער פרינצעססין שטעפאניע אייגע דיעגרדע בעפעסטיגונג ערהאלטען האט!" — דער קאניג דאנקטע אונד זאגטע: "מיינע טאכטער שטעפאניע פיהלט זיך שאן עטצט אלס גבארענע עסטערריייכ-אונגארין!" אויך דיא קאניגין אונטער-היעלט זיך לענגערע צייט מיט דיעזער דעפעטציאן אונד זאגטע: "מיינע טאכטער שטעפאניע איזט עגטצילט פאן דעם הערצליכען בלומען-שטראוס, דער אידר נאך אם באהנהאפע אם נאמען דער דעוי-דענצ-שטאדט וויען איבערריייכט וואורדע, דיא ווייר דיעזעס שאנע צייכען אייגנער הערצליכקייט גע-פרייגעססען!"

הייעייא פרפאלגטע דער עמפפאנג דעס פרע-זידענטען דעס אונגארישען אבערהייזעס, גראפ פאן מאלאמה, אונד דעס פרעזידענטען אונד וויצע-פרעזידענטען דעס אונגארישען פארלאמענטס, נעמ-ליך דער הערען טהאמאס פאן פעטשי אונד באראן רעמעי, אלס דיא פערטרעטער דער ביידען הייזער דעס אונגארישען ריכסטאגעס, קאנ לעאפאלד עמפפאנגען דיא אינטרעטענען. אונדעס ער אין דער מיטטע דעס זאאלעס שטאנד, מיט בעזאנדערער הערצליכקייט, איף דיא אנרעדע דיעזער דעפוטא-ציאן אונטע קאנ לעאפאלד אונטער אנדערען: "איך דאנקע זעהר דען געעהרטען פערטרעטערן דעס אונגארישען ריכסטאגעס פיר דיא לעבעפאללען ווארטע, דורך וועלכע זיא אידרען געפיהלען פיר מיינע טאכטער שטעפאניע אויסדרוק געגעבען האבען, איך בערייטע עס אויפריכטיג, דיעסמאל דאס שאנע אונגארן נכט בעזוכען צו קאנגען. מיינע פרוא דיא קאנינין ווירד אידנען אידרען דאנק אין אונגארישער שפראכע אויסדרוקען!" — דיעזעלבע נאהם דיא בעלגישע קאנינין דאס ווארט, צו דעם גראפען פאן מאלאמה גענוענדעט, נאנטע זיא אין שאנער אונגארישער שפראכע: "עס איזט מיר זעהר לייד, מיין געליעבטעס פאטערלאנד, דאס טהייערע אונ-גארן, בייא דיעזער פיערליכען געלעגענהייט נכט בעזוכען צו קאנגען. עס גערייכט מיר צור בעזאנ-

יעדען טאג
פרענומעראנען
אויף דער פרענומעראציאנס-ערפיל
בענוצען פון דעם עפפאנטליכען דעם
עריסענן בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצענער בולוואר נומ' 29
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
אנס-גלייכונגען צו זענדען בעליעבען.

דאלטע, אונד דען קראוואלל זא ווייט אויסשריטען ליעס. אלס נאכהער דיא עליזאבעטה-גראדער אונ-רוהען געשטיללט אונד דיא בוירען פעריאנט וא-רען, צאגען דיזען אין איהרע דאר־פער צירק, אום דארט דען קראוואלל ווייטער צו טרייבען. דיא יודען, דיא ניכט עגשלאהען וארען, וארדען געפריגלט אונד איהר האב אונד גוט פעריוסטעט. אין פער-שיעדענען דאר־פערן כאם עס צו נייען יודענהעט-צעריינ, זא דאס אייך דאר־טען מיליטער געזונ-דעט ווערדען מיסטע. אין דעם ארטע גאלטא בראך אס 29-טען אפריל דער איפשטאנד אים: דיא יודען וואורדען געפריגעלט, דיא הייזער געשטורמט, איהר איינגעטהום וואורדע געפלינדערט, בזו ענדליך דיא איינוואהנער פאן דער בענאכבארטען שטאדט אל-וואאל, מיט דעם פאלצייא-כאממאנדטען אן דער שפיטצע, נאך גאלטא הינבער מארשירטען אונד דעם קראוואללע איין ענדע מאכטען. מאן פערהאפ-טעטע דיא רעדעלס-פיהרער אונד איבערנאם זיא דעם גערכטע. נעגען דיא איפשטענדישען בוירען וואורדען דיא שטרענגסטען אונטערזוכונגען איינגע-לייטעט. — (זא ווייט דער בעריכט דעם „פעסטער ללאיד". יעדענפאללס ענטגעהמען ווייר דעם בעריכ-טע, דאס אין רוסלאנד דיא בעהאנדלען אונד דאס מיליטער וואהל צו שפעט, אבער דענאך מיט אלל איהרער מאכט נעגען דיא יודענהעטצער איינגע-שרייטען וארען. — אין דעם געבילדעטען דייטש-לאנד איזט דיעס ניכט דער פאלל, זא אפט אין דייטשלאנד איפשרייטונגען נעגען דיא יודען פאר-קאמען, הועלט עס דיא פאלצייא נאך עהער מיט דען יודען-העטצערן. — דער גרונד הועפאן איזט דער, דען ווייר בעריכטס אין פאריגעם בראטטע אנ-גענעבען. אין רוסלאנד נעהט דיא יודען-העטצע פאן דעם נעדריגען פאלקע, פאן דען איינוויסענ-דען, פערוילדעטען אונד בעזאפפענען בוירען אים, ניכט אבער פאן דען האהערען שטענדען אונד נאך ווייניגער פאן דער רעגיערונג. אין דייטשלאנד זינד עס אבער גערادע דיא נעבילדעטען בוירגס-ליכען בוירגער, וועלכע פארטווערדיגר נעגען דיא יודען הועטצען, אונד זאגאר אם האפפ — דורך דען האפ-פרעדיגער שטאכער — אונד זאגאר בייא בוים-מארק, וועלכער נאך פאן אייגער הערר אין יודענ-פיינד זאר, אונטערשטיצונג פינדען. אין רוסלאנד ווייס דאהער דיא פאלצייא, דאס זיא פאן דער רוסישען רעגיערונג וועגען דער צולאססונג איי-נעס יודען - קראוואללס בעשטראפט ווירד. אין דייטשלאנד אבער ווייס דיא פאלצייא, דאס זאגאר פיעלע האהערגעשטעללטע בעאמטע אונד שטאאטס-מענגער אן דען יודענ-הועטצען אין פערגנוגען פינ-דען. — דאס איזט דער אונטערשיעד צווישען דעם אונגעבילדעטען רוסלאנד אונד דעם געבילדעטען דייטשלאנד. — אין ווייעם הייטיגען מארגענבלאט-טע ווידמעט דער „פעסטער ללאיד" דעם יודענ-קראוואללע אין זיד-רוסלאנד אייגען לייטארטיקעל, אין וועלכעם עס הייסט: דאס דעזוער בוירען-קראו-וואלל איזט דען אנפאנג אייגער בוירגס-רעאלציאן

געגען דיא רוסישע רעגיערונג דייטעט, זאנסט איזט עס אין רוסלאנד זעלטען דער פאלל, דאס אין מילי-טער-כאממאנדאנט זיך ניכט טרויט, געגען קראו-וואלל-מאכענדע בוירען איינצושרייטען, אונד ווענן דיעסמאל דער כאממאנדאנט ערסט נאך איינגע-לאנגטען פערשטערקונגען וויינער ארמעע, זיך געגען דיא בוירען איינצושרייטען געטרוטעט, זא דייטעט דעם דארוים, דאס דיא בוירגס-רעוואלציאן אויך געגען דיא רעגיערונג געריכטעט וואר. מאן כאנן אللזא ערווארטען, דאס אין פערהעלטנישמעסיג קורצער צייט אייגע רעוואלציאן אין גאנץ רוס-לאנד אויסברעכען ווירד, וועלכע דען רוسישען כאו-אר אللערקלאר III דאצו צווינגען כאנן, דאס, וואס ער דען ניהיلسטען ניכט געוועהרען וילל, דעזוער רעוואלציאן א געוועהרען צו מיסטען.

* (אין טאللער וואלד.) אים מארגאר-ענרעדי (זעבענבירגען) ווירד בעריכטעט: אין דער נאכט פאם 28-טען אויף דען 29-טען אפריל האט אין טאللער וואלד הייער אונד אין דעם בע-נאכבארטען שטאמדאלא פיעל אונגלק פערגאר-זאכט. ער דראנג צערסט אין דיא הייטטע אינעם צימערס, וא ער דיא אים פיער פעריאנען בע-שטעהענדע פאמיליע צערפלייششט, ער אילטע פאן דא אין דען האס איינער בוירגר-וואהننג. דאס עהע-פאאר שלעפ אים האפפ. דער וואלף בום בוי-דען נאזע אונד ליפפען וועג אונד עגשפערטע זיך. זא גלאנג אים דעם טאللען וואלפ 18 פערזאנען אונד מהרערע טהערע טהיילס צו טאדטען, טהיילס צו פערוואונדען. אין גרעדיער אינוואהנער האטטע דען מוטה, זיינען רעכטען ארם דעם וואלפ טיעף אין דען راכען צו שטעקען אונד זא דאס הארל-ערשטיקטע טהיער צו בארען צו שטרעקען.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

געטרייدע-געשעפט. פאן ווייצען וואס געסטערן וועגען צו מארקט געבראכט, דער פערקיוף וואר גוט. 10000 מעטרצ' וואורדען פערקיופט.

ווייצען, טהיים- 100מטרצ' 79, קילא 13.90 גולד, 100 מטרצ' 78,5 קילא 13.85 גול, 100 מטרצ' 78, קילא 13'85 גולד. 200 מטצ' 78, קילא 13.90 גולד. 200 מטרצ' 77,5 ק' 13.80 גול. 500 מטרצ' 77.5 ק' 13 85 גולד. 100 מעטרצי' 76,5 קילא 13.55 גולד. 100 מטרצ' 74. קילא 12,35 גולד. — ווייטענבוינער 100 מעטרצ' 75.5 קילא 13.12½ גולדען, 150 מטרצ' 73. קילא 12,55 גולדען, 200 מטצ' 72. ק' 12.10 גול. 2000 מטרצ' 73.5ק' 12,60 גול. 1800 מטרצ' 72.4 ק' 12.55 גולד. 400 מטרצ' 76,3 ק' 12,25 גול. (אللדעם פער דייא מאנאטע.)

ווייצען פער הערבסט 10,75—10.72½ גולד.

קוקורוזען באנאטער פער מאי-יוני 1881, 5,92½—6,95 גולד.

האפער פער הערבסט 6,50 — 6,55 גולד.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דער אם 5-טען ד. מ. הויר אין פעסט אבגעהאלטענען וואכענ-מארקט וואורדען 1760 שטיק גראס- אונד 887 קלייג-פיעה צו מארקטע געבראכט. הויפאן וואורדען פערקויפט: 32 שטיק שטייערע, פער שטיק פאן 76 — 159 גולדען — 954 אכסען דאס פאאר פאן 180 — 339 גולד' 478 קיהע, דאס פאאר פאן 142—268 גולד. 115מעלק-קיהע דאס שטיק פאן 80—174 גול. 82 שטיק בייפפעל, דאס פאאר צו 174—230 גולד, 724שטיק קערבעי, דאס שטיק פאן 10—34 גולד. 153 שטיק שאפ דאס פאאר 50'4—6' גולד, פרייזע פער 100 קילא: אכסענ-פרייז 47—51 גולד-קוה-פלייש ½45—48 גולד., קאלב-פלייש 54 — 70 גולד ביפפעלפלייש 42—46 גולד.

ראסטא-ציעהונג פאם 4-טען מאי 1881.

הערמאנגשטאדט:	81	85	69	64	28
לעטבערג:	88	62	84	36	80
פראג:	28	64	47	9	53

פעראנטווארטליכער רעדאקטעור: מאיר בר"י ריינ.

! פיר הויפפרויען!

ווערע „פראנק-קאפפעע", נעמליך

דער עכטע פאן

הייניריך פראנק זאהנע

אין לינץ אן דער דאנו

ניכט גוט, זא ווייזד ער ניכט פאן זא פיעלען פאבריקאנטען אנגעפיינדעט, אונד ניכט אין שווקקעטט, פארבע, דרוק אונד פאפיער נאכגעאהמט, יא אנאר דיי נאמע אונד דיא שוטצ-מארקען ניכט נאכגערוקט. וואللען זיא דאהער פערעהרטע הויזפרויא, נעטענסט דען

עכטען פראנק-קאפפעע

פאן דעם געפאלשטען יא אונטערשיידען, אונדעם זיא בייم איינקייפען נעגו איזט דאס ערקענונגסצייכען דעם עכטען, אויף פאللגעמיינע אונטערשריפט זעהען:

Heinrich Franck Söhne
Ludwigsburg

דיאיעניגען פאבריקאנטען, וועللכע נאמען האللב אדער נאנץ פעللשען, האבען דאך נור דיא אבזיכט, זיא צו טייششען, בייטשפיל: אכסען זיא אللא געגייא אויף דיא פירמא אונד פעللאנגען זיא שטעטס נור דען

עכטען פראנק-קאפפעע

מיט דעם נאמענצייכען

Heinrich Franck Söhne
Ludwigsburg

דער צו דעם אונטער דער אבע-אייזיכט דעם הערען ראב-בינעס פאللאמאן שפיטצער עריווידען אין ווייען, שווא-נער דעם הערען אבעראבבעגעס שרייבער עריווידען אין קראקייא, גיפעריטיגט אונד

כשר פיר איזראעליטען כשר

אللס רייטיעלל פעللאפפللר בשר גראנטירט אייזיכ. צו בעצייהען דורך אللע בעריטענדען גראס- אונד דעטאיל-האנדللונגען. 1—10

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעللע.

פרוכטע	קוואליטעט	פער פי. דעצימאל.	פער 100 קילאגראמם
נאדאוننגאייש' נייער	74	—	—.—.—
„	75	12.05	—.—.—
„	76	12.25	12.25—12.35
„	77	12.45	13.40—12.45
„	78	12.50	12.55—12.50
„	79	12.70	12.60—12.70
„	80	—	—.—.—
פעסטער בארען			
„	75	—	—.—.—
„	76	12.65	12.50—12.65
„	77	12.85	12.75—12.85
„	78	12,95	12.90—12,95
„	79	13.	12.95—13.
„	80	13.15	13.05—13.15
			—.—.—
טהיים			
„	75	13.10	12.95—13.10
„	76	13.30	13.20—13.30
„	77	13.50	13.40—13.50
„	78	13.70	13.60—13.70
„	79	13.85	13.75—13.85
„	80	—	—.—.—
ווייסענבוינער	75	13.—	12.85—13.—
„	76	13.15	13.05—13.15
„	77	13.35	13.30—13.35
„	78	12.50	13.45
„	79	13.65	13.60—13.65
„	80		

פרוכטע	קוואליטעט פי. דעצימאל.	פער 100 קילאגראמם
קאן	72	10.70—10.40
נעגסע מאלץ	62	—.—.—
נעגסע פיעסער	62	7.— 6.70
האפער	40	6.65 - 6.35
קוקורוز באנאטער	75	5,90 - 5.80
אנדערע	73	5.75 - 5.80
הערבסט		6.10 - 5.75
ווייצען	פער אקטאבער	10.72
	פריהיאהר	—.—
קוקורוזען		5,03
נעגסע		—.—
האפער		—.—
		—.—
דעסס		—.—

באللען-מעהל		
נוללער	0	22 —
	1	21 40
	2	20 80
דער באللען	3	20 20
צו 100	4	19 00
קילאגראمם	5	18 60
פיס זאק	6	17 60
	7	16 80
	8	15 80
	8½	14 80

שפיריטוס: אלטע מעסטרעטע פרעסהעפע . . . 32.75
נייע . . . קארטאפפעל . . . 30.50

מורז-טאבעللע פאם 5. מאי.

גלדקורז	קי.	פל.
וילנער-אשיג	—	100
הולאנדי	5	55
עסטרייך-אונגארישע 8 גולדען גולדר		
שטיק (20 פראנקס)	3	33
נאפאלעאנער	9	33
דייטשע דייטשנאמענען	57	50
20 מארקשטיק	11	49
פאפיערגיולדען	1	19
לאזע.		
1854-ער 4פערצענטיגע שטאאטסלאזע	—	122
1860-ער „ נאנצע	132	25
דיטטע „ האלבע	133	75
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	175	75
דיטטע „ 50 „	174	50
ראטא קרייזשטיינע	27	—
בלוטענלאזע	26	70
קרעדיטלאזע	181	—
וויינבערגער לאזע צו 40 גולדען	41	50
אלטלאבאכער טיפפלאזע	107	50
אינגבארער לאזע	25	—
רעגלעוויטש לאזע צו 10 גולדען	17	—
ראזאוער לאזע „ 20 „	20	75
אלגער לאזע „ 40 „	43	65
מאלבסי לאזע „ 40 „	39	75
הורוויטז'לאזע „ 10 „	19	—
מאלבראנד לאזע „ 40 „	50	75
וואלצבורגער לאזע „ 20 „	22	—
פס.-לעززאם לאזע „ 40 „	45	75

לאזע.	קי.	פל.
מאנטפלוער לאזע צו 20 גולדען	—	24
פרייבורגער לאזע „ 100 „	5	28
דייטשע „ 50 „	50	65
וואלדשטיינלאזע „ 20 „	50	30
וויינשווייגערלאזע „ 20 „	50	39
אונגארישע פרעמיען-לאזע צו 100 גולד	75	119
פרייבורגאר-לאזע	5	111
וויינער לאזע	75	122
יעטד-פאפיערע		
אונגארישע גאלדרענטע	75	117
אונגארישע פאפיערענטע	—	94
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	—	99
פרעמשער-לאנאטער	—	96
וינבערגארישע	—	97
גאליצישע	25	100
בוקאוינער	50	95
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	25	133
וויינבערגער אנלעהען-אבלוזונגס-שיינען	75	96
פאפיערזינן דער אונגארישען באנקנאט		
קרעדיט צו 5 אינהאלט פערצענט	—	102
דער אונגארישען דיפאסהקקען-באנק צו		
5½ פערצענט	50	101
דער אונגארישען אللגעמיינען באנקנאט		
קרעדיט-אנשאللע צו 5 אינהאלט		
פערצענט	—	100
דיטטע צו 6 פערצענט	50	100
דער אסטנאטן	50	95
דער נאדיר-אסטנאטן	25	461

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1881. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

צען רודאלף דריא זעהר שאָנע שטיפטונגען געגרינדעט; איינע שטיפטונג מיט 2000 גולדען פאפּיער־רענטע אונד צוויא שטיפטונגען מיט יע 1000 גולדען פאפּיער־רענטע. דיא יעהרליכען אינטערעססען דער ערסטען שטיפטונג זינד פיר איינען אויסגעצייכנעטען שטודענטען דעס ראאבער גימנאזיאומס אָדער רעאַל־שולע אלס אונטערשטיטצונג בעשטיממט. דיא יעהרליכען אינטערעססען פאָן דער איינען 1000 גולדען־שטיפטונג זינד פיר איינען פלייסיגען לעהרער אָדער איינע פלייסיגע לעהרערין אן דער ראאבער יידישען פאָלקסשולע בעשטיממט, וועהרענד דיא אינטערעססען דער צווייטען 1000 גולדען־שטיפטונג צור אנשאפפונג פאָן קליידערן פיר ארמע שולקינדער פערווענדעט ווערדען זאָללען. — העררשרייבער, דער אלס דעפּוטירטער דעס אונגאריש־יידישען קאָנגרעססעס זיינערצייט דורך זיינע „מעסיגונג" פאָן אללען פארטייען דער גראָסטען צופאָרקאָממענהייט זיך ערפרייטע, האט דורך דיעזע שטיפטונגען איינען „קדוש השם" בעווירקט. דאס נעננען וויר: אן דער פערמעהלונגס־פייערליכקייט אונזערעס קראָנפּרינצען אין ווירקליך ווירדיגער וויזע טהיילנעהמען!

* (דיא ראָמבאבנאס־סינאגאָגע) וויררד אנלעסליך דער פערמעהלונג דעס קראָנפּרינצען אין בעזאָנדערעס גלאַנצע ערשטראהלען. דיא טהירמע אן דיעזער סינאגאָגע ווערדען מיט גאס־ראָהרען אומפלאָכטען זיין, אום איינע גראָסאַרטיגע בעלייכטונג צו ערציעלען. דיא „לוחות" מיט דען „עשרת הדברות" אויף ביידען טהירמען ווערדען פראכטפאָלל געשמיקט. דאס אייזענגיטטער אונד דיא איינגענגע ווערדען מיט שטערנען אונד זאָנגען איים גאס־ראָהרען פערזעהען ווערדען. דיא בעלייכטונג דעס באָר־טעמפּעלס אונד דער ראָמבאכגאס־סינאגאָגע קאָממט דער געמיינדע אויף 3000 גולדען צו שטעהען.

* (דיא אָרטהאָדאָקסע געמיינדע פאָן בודא־פּעסט) ווירד איים אנלאס דער האָכצייט דעס קראָנפּרינצען איינען פייערליכען גאָטטעסדיענסט אין דער אָרצי־הויז־סינאגאָגע פעראנשטאלטען.

* (מארטין שוויינער.) דער פּרעזידענט דער איזראעליטישען קאָנגרעס־לאנדעסקאנצלייא, העררר מארטין שוויינער, וואורדע פאָן זיינער מאיעסטעט מיט דעם אָרדען דער אייזערנען קראָנע אויסגעצייכנעט.

* (דיא יודען־פערפאָלגונג אין סארוואש.) עס איזט אימער נאָך רעכט גוט. ווענן איינע שטאדט זיך ווענינסטענס שעמט, דאס אין איהרער מיטטע יודענפערפאָלגונגען שטאטטפינדען זאָללטען. ווענגסטענס בעמיהט זיך דיא שטאדט סאָרוואש, אללע יודענפיינדליכען בעשטרעבונגען אבצולייגנען. זאָ ווירד דעם „פּעסטער ללאָיד" איים דער ערוועהנטען שטאדט געשריעבען: „וויא אין פערשיעדענען אנדערען בלעטטערן, ערשיען אייך איים „פּעסטער ללאָיד" דיא נאכריכט, דאס מאן אין סאָרוואש איינע פאָללשטענדיגע יודענאויסטרייבונג אָדער גאר יודענפערניכטונג אנשטרעבע! עס איזט דיעס ניכט וואהר. דיא פערשיעדענען קאָנפעססיאָנען לעבען היער אין פריעדען. דיא רעפּרעזענטאנץ אונזערער שטאדט האט יידישע מיטגליעדער. אונזער שטאדט־אינשעניער איזט יודע. אויך אונזער שטאדט־ארצט איזט איין יודע. אין דעם קאָמיטאטס־איסשוס בעפינדען זיך דרייא יידישע מיטגליעדער. וויא קאָנן אלזאָ היער פאָן איינעם יודענהאססע איבערהויפּט דיא רעדע זיין? אונזערע בעפאָלקערונג איזט ארביישאם, שפּארזאם אונד ניכטערן. זיא לעבט דאהער איים וואָהלשטאנדע אונד קאָממט ניע אין דיא לאגע, פאָן יודען געלד אויף וואוכער־צינזען אויפצונעהמען צו מיססען. איינינע בייערן קייפטען זאָגאר אינלעגסט פאָן איינעם יודען איין 3000 יאָך גראָסעס גוט. דאס בעווייזט צור גענינע, דאס דיא בייערן־בעפאָלקערונג אין סאָרוואָש וואָהלהאבענד איזט אונד איינעם גראָסערען ריינטהומס זיך ערפרייט אלס דיא יודען. היער האָרט מאן פאָן קיינעם וואוכער, היער האָרט מאן פאָן קיינען יידישען ווירטהסהייזערן, וועלכע דעם בייערנפאָלקע דען לעטצטען העללער אבשווינדעלן, דא אונזערע בייערן קיין יידישעס געלד בעדירפען אונד ניכט אין דען ווירטהסהייזערן הערומלונגערן. דער גראָסטע טהייל דער יודען אין אונזערער געגענד איזט דאהער ארם. זיא מיססען מיט שוויים איהר טעגליכעס בראָד קעמפּפען. מאן שפּריכט זאָגאר פיעל פאָן דער געפאהר, וועלכע דיא יודען איבער דיא ניכט־יידישע בעפאָלקערונג ברינגט. מאן דענקט דאריבער נאָך, וויא דיעזע געפאהר אבגעוועהרט ווערדען קאָננטע? נון, דיא הערדען מאָגען נור נאָך סאָרוואָש קאָממען, אונד זיא ווערדען זעהען, דאס ניכט דיא יודען דיא געפאהר ברינגען, דא היער, וויא דיא בייערן ארביישאם, שפּארזאם אונד ניכטערן זינד, איינע זאָלכע געפאהר גאר ניכט פאָרהאנדען. נור דורך עהרליכע ארבייט אונד שפּארזאמקייט קאָנן מאן צום וואָהלשטאנדע געלאנגען. דאָרט, וואָ אללעס ארביישאם אונד שפּארזאם איזט, בילדען דיא יודען קיינע געפאהר. — פרייליך איזט אין דעם גאנצען בעריכט איבער דיא היעזיגען יודענפערפאָלגונגען איין פּונקט דאָך וואהר. עס האבען נעמליך ווירקליך פיעלע יודען דראָה־בריעפע ערהאלטען. אללייןדיעזע רירהטען איינפאך פאָן גאססענבובען הער, דא אויך ניכט־יודען זאָלכע דראָה־בריעפע ערהיעלטען, אָהנע דאס מאן היריבער לערם שלאגען וואָללטע. ווירד מאן דיא גאססענבובען ענטדעקען, דאנן דירפטע איהנען דיא לוסט צו זאָלכען שמירערייען אָהנעהין פערגעהען!" (וויא געזאגט, וויר זינד פראָה, ווענן איינע שטאדט זיך דעם יודענהאססעס ווענינסטענס שעמט. טהאטזאכע בלייבט עס, דאס זעלבסט אין דיעזער אבלייגנונג איין גוט שטיק יודענהאס אונד „רשעות" שטעקט, דא היער געזאגט ווירד, דאס דיא יודען אין סאָרוואָש נור דעסהאלב ניכט געפעהרליך זינד, וויל זיא דאָרט מיט איהרעם וואוכער אונד איהרען ווירטהסהייזערן ניכטס אויסריכטען קאָננען. זאָנסט ווירד אלזאָ דיא געפעהרליכקייט דער יודען דעננאָך צוגעגעבען. איינע זאָלכע פערטהיידיגונג איזט פיר דיא יודען פערלעטצענדער אלס זעלבסט דיא ליגענהאפטען אנקלאגען. אויך דיעזער בריעפשרייבער איזט אלזאָ נור איין „פערשטעללטער אישטיצי". — וויר מאָכטען גלייבען, דאס ער אויך דער פערפאססער יענער דראָה־בריעפע זיין קאָננטע, וועלכע דיא סאָרוואָשער יודען ערהיעלטען!)

* (צו דען יודענפערפאָלגונגען אין רוסלאנד.) איים אָדעססא ווירד פאָם 7־טען דיעזעס טעלעגראפירט: ניכט וועניגער אלס 1000 יודען, דיא אין עליזאבעטה־גראד איים־געפּלינדערט אונד אבדאכלאָז וואורדען, פליכטעטען נאָך אונזערער שטאדט. דאס עלענד איזט גרענצענלאָז. איינע דעפּוטאציאָן בעגאב זיך נון פאָן היער נאָך עליזאבעטה־גראד, אום אן אָרט אונד שטעללע צו פריפען, וואס דא אייגענטליך געשעהען מיסטע, אום דען אונגליקליכען יודען הילפע צו ברינגען. — ניכט וועניגער אלס זיעבט הונדערט פערזאָנען, וועלכע זיך אין עליזאבעטה־גראד אן דען אויסרייבונגען דער יודען בעטהיילגט האטטען, זינד פערהאפטעט וואָרדען. אבער טראָטץ דיעזעס שטרענגען פאָרגעהענס זייטענס דער בעהאָרדע האָרען דיא אונרוהען ניכט אויף. אין דען אָרטשאפטען אָלווי־אָפּעל אונד בעבראיטש האבען גייערדינגס בלוטיגע אויפשטענדע געגען דיא יודען שטאטטגעפונדען; עס איזט דיעס איים זאָ טרויריגער, דאס ביא דיעזען נייעסטען אויפשטענדען ניכט איינמאל געריבט, זאָנדערן אללעס בלאָס צערשטאָרט וואורדע. דאס בעווייזט, דאס מאן עס היער ניכט מיט איינעם בלאָסען רויב־זיכטיגען געזינדעל צו טהון האט, זאָנדערן מיט לייטען, דיא פאָן יודען־האס ערפיללט. איינפאך דיא אויסראָטטונג דער יודען זיך צור אויפגאבע געמאכט. אויך היער אין אָדעססא הערשט וועגען דיעזער נייען פאָרפעללע אין אללען יידישען קרייזען גראָסע פורכט אונד אנגסט. — איינע אנדערע דעפּעשע איים קראקויא מעלדעט פאָם 7. דיעזעס: „אויך אין דער רוסישען אָרטשאפט קישענעוו האט איינע יודען־פערפאָלגונג שטאטטגעפונדען."

אויך אין דער ראבע ניכט גלייך טהון? ווענן איין יודע איינען כריסטען בעליידיגט, וואס איזט זיינע פערגעלטונג? — דיא ראכע! — ווענן איין כריסט איינען יודען בעליידיגט, וואס מוס ער נאָך כריסטליכעם פאָרבילדע טהון? נון, ראבע איבען; איהר האבט מיך באָזהייט געלעהרט, אונד איך וויל איך דאריין איבערטרעפפען." (זאָ זאגט שיילאָק)

היערויף ווירד ווידער איין געשפּרעך צווישען שיילאָק אונד זיינעם גלויבענס־גענאָססען טובאל געפיהרט. שיילאָק בעקלאגט זיך בייא איהם איבער דיא אונטרייע זיינער טאָכטער, דיא איהם ענטפלאָהען אונד איהם זאָפיעל דוקאטען אונד דיאמאנטען מיטגענאָממען. שיילאָק איזט זעהר ערביטטערט געגען אנטאָניאָ אונד זיינען פריינד לאָרענצאָ, דיא איהן זאָ אָפט בעליידיגט אונד נון איהן אום זיינע טאָכטער אונד זיין פערמאָגען געבראכט האבען. שיילאָק הארטע דאהער מיט גראָסער שאדענפריידע פאָן טובאל ערצעהלען, דאס אנטאָניאָ זיין גאנצעס פערמאָגען פערלאָרען אונד דאהער דען צאהלונגס־טערמין ניכט איינהאלטען קאָננען ווירד. — „דיא צייט דער ראבע איזט געקאָממען! (רופט שיילאָק) מאן נעננט מיך איינען וואוכערער, איינען געלד־גייץ, נייזן! איך בין עס ניכט! מיר איזט דיא ראבע ליעבער אלס דיא 3000 דוקאטען. איך וויל ליעבער דיא 3000 דוקאטען פערליערען, אום נור דעם גרויזאמען כריסטען גלייכעס מיט גלייכעם פערגעלטען צו קאָננען; עס זאָלל איהם איין פפונד פלייש פאָם הערצען געשניטטען ווערדען! — אָ, דיא כריסטען האבען אונס נאָר צו פיעלעס געטהאן, אונד אן דיעזעם מאננע וויל איך פיר אללע ראבע נעהמען."

אינצווישען אבער קאם לאָרענצאָ מיט יעססיקא נאָך בעלמאָנט אין זיד־איטאליען, וואָ עבען דיא האָבצייט צווישען דעם רייכען פריילין פּאָרציא אונד באססאניא געפייערט ווירד. לאָרענצאָ ערצעהלט נון דעם באססאניאָ, דאס אנטאָניאָ זיין גאנצעס פערמאָגען פערלאָרען, דאס ער דיא 3000 דוקאטען דעם יודען אם צאהלונגס־טערמינע ניכט צאהלען קאָננטע, אונד דאס דאהער דער יודע זיינע גרויזאמקייט אן אנטאָניאָ אויסאיבען ווירד.

יעססיקא זעלבסט זאגטע, דאס זיא, אלס זיא צוהויזע בייא איהרעם פאָטער וואר, דיעזען שווערען האָרטע, דאס ער זיינע ראבע אן אנטאָניאָ איבען אונד דיעזעם, ווענן ער ניכט פּינקטליך צאהלט, דאס פפונד פלייש איים דעם הערצען שניידען ווערדע.

דיא רייכע בראוט פּאָרציא האָרטע פאָן דיעזעם פאָרפאַללע אונד זיא זאגטע צו באססאניא, ער מאָגע שנעלל מיט 20־מאל 3000 דוקאטען נאָך וועניעדיג רייזען, אום דען יודען צו בעשוויכטיגען. אבער לאָרענצאָ אונד יעססיקא מאכטען זיא דאראויף אויפמערקזאם, דאס שיילאָק איינען זאָלכען דורסט נאָך ראבע האבע, דאס איהן ניכט איינמאל 1000־מאל 3000 דוקאטען פאָן דער אויסאיבונג זיינער ראבע אבברינגען קאָננטען.

פּאָרציא האָרטע דאס, דאכטע דאריבער נאָך, ביז איהר ענדליך עטוואס איינגעפאללען איזט. זיא האטטע איינען בעריהמטען פישקאל, דאָקטאָר בעללאריאָ, צום פעטטער, דען וואָללטע זיא אום דיעזע אנגעלעגענהייט נעגויא בעפראגען. אם טאגע נאָך דער האָכצייט שיקטע זיא איהרען יונגען עהע־מאנן באססאניאָ זאָפאָרט נאָך וועניעדיג, זיא אבער פוהר, אָהנע דאס עס באססאניאָ וואוסטע, צום דאָקטאָר בעללאריאָ, ליעס זיך איבער דיעזע פּראָצעס־אנגעלעגענהייט צווישען שיילאָק אונד אנטאָניאָ נעגויא בעלעהרען, פערקליידעטע זיך דאנן אלס יונגער אדוואָקאט אונד פוהר איהרעם מאננע נאָך וועניעדיג נאָך.

אינדעססען ווירד דיא אין בעלמאָנט צוריקגעבליעבענע יעססיקא פאָן איינעם ווייטצינגען דיענער וועגען איהרער יידישען אבשטאממונג סעקירט. דיעזער זאגט איהר: „איהר העטטעט ליעבער יידין בלייבען זאָללען; וויר האבען שאָן כריסטען גענוג, געראדע זאָ פיעלע, אלס נעבענאיינאנדער בעשטעהען קאָננען. ווענן וויר אבער נאָך מעהרערע כריסטען צובעקאָממען, זאָ ווירד דער פּרייז דער שווינע צו זעהר אין דיא האָהע געהען. ווענן וויר אללע שווינע־פלייש־עססער ווערדען, זאָ ווירד אין קורצער צייט מעהר קיין שפּעק צו בעקאָממען זיין!"

נון ווירד דיא געריכטס־פערהאנדלונג אין וועניעדיג דארגעשטעללט. פאָר דעם בעגינגע דער געריכטס־פערהאנדלונג ענטוויקעלט זיך צווישען אנטאָניאָ אונד שיילאָק פאָלגענדעס געשפּרעך:

אנטאָניאָ: „גוטער שיילאָק; האבע ערבארמען אונד האָרע מיך!"

שיילאָק ווירפט אויף אנטאָניאָ איינען בליק גליהענדער ראבע אונד זאגטע: „איך וויל ניכטס פאָן אנדערעס האָרען, אלס וואס דא אין דיעזעם שולדשיינע, אין דיעזעם שיינע געשריעבען שטעהט! איך טהאט איינען שוואור, אויף מיינען שיין צו דרינגען. דיא נאננטעסט מיך איינען הונד, נון, זאָ וויל איך דיר אלס הונד איין שטיק פלייש הערויסבייסען."

אנטאָניאָ: „איך בישטע, האָרע מיך רעדען."

(פאָרטועטצונג פאָלגט.)

דערען פריידע. דאס מיינע ליעבע טאכטער פאן אללען זייטען מיט איפריכטיגער פריידע בעגריסט ווירד!" — הערר טהאמאס פאן פעטשי זאגטע היערויף: „דאס אונגארישע פאלק ווירד דיא פרינצעססין שטעפאניע מיט דערזעלבען ליעבע אומגעבען, מיט דער דאס בעלגישע פאלק זיין ערהאבענעס קאניגספאאר אומגיבט!" — דיא קאניגין וואר פאן דיעזער פערזיכערונג איפריכטיגער טריע אונד היננעבונג זעהר געריהרט אונד זאגטע: „איך ווערדע טראכטען, מיינע טאכטער זאבאלד אלס מאגליך אין אונגארן צו בעזוכען. שטעפאניע ווירד אונגארן געוויס מיט דערזעלבען אינניגקייט ליעבען, וויא איך דיעזעס מיין טהייערעס פאטערלאנד אימטער געליעבט האבע!"

נון וואורדע דיא דעפוטאציאן דער אונגארישען הויפטשטאדט עמפפאנגען, דיא אוים דעם אבערבירגערמייסטער, הערין קארל פאן ראטה, אונד דעם הערין ווייצע-בירגערמייסטער קאממערמאיער אונד געריצי בעשטאנד. אויף דיעזער דעפוטאציאן געגעניבער דריקטע קאניג לעאפאלד זיין בעדויערן דאריבער אוים, דאס עס איהם דיעסמאל ניכט געגאננט איזט, דאס שאנע בודא-פעסט צו בעזוכען. אויך דיא קאניגין מאריא זאגטע: „מיך קניפפען דיא הייליגסטען עראיננערונגען מיינער קינדהייט אן מיינע געבורטסשטאדט, אונד ווערדע איך האפפענטליך באלד אין דער לאגע זיין, דיעזע הערדליבע שטאדט, וועלכע אין דען לעטצטען צעהן יאהרען זא הערדליך ענטוויקעלט האט, צו בעזוכען אונד דארט לענגערע צייט אונטער מיינען אלטען לאנדסלייטען צו פערוויילען!" — דיא דעפוטאציאן איבערדייכטע נון דיא מעדאלליען, וועלכע בודא-פעסט אים אנלאס דיעזער פערמעהלונגס-פייערליבקייט האט פרעגען לאססען. דאס קאניגספאאר דריקטע זיינע פריידע איבער דיא געלונגענע ארבייט אוים. אלס דיא דעפוטאציאן ענטלאססען וואורדע, זאגטע קאניג לעאפאלד נאך: „מיינע טאכטער שטעפאניע שפריכט שאן רעכט גוט אונגאריש; איך מיינע יינגערע טאכטער שטודירט דיעזע וואונדער-שאנע שפראכע מיט בעזאנדערער ליעבע. איך מיינערזייטס קאנן עס נור בעדויערן, מיך אין דיעזער שפראכע ניכט אויסדריקען צו קאננען!"

איבער דען אם 7. שטאטטגעהאבטען האף-באלל ווירד טעלעגראפירט: דער הייטע אבענדס אין דען פערשיעדענען זאלען דער בורג אבגעהאלטענען האף-באלל געהארט צו דען גלענצענדסטען, דיא יע פעראנשטאלטעט וואורדען. דער אנדראנג וואר איבעדעם זא גראס, דאסס דאס לענגערע פערווילען אין דען איינצעלנען איבערפיללטען זאלען נאבגעראדע לעבענסגעפעהרליך וואורדע. שאן 8 אוהר אבענדס ווארען דיא זאלע איבערפיללט. דורך פיער איינגעננע שטראמטען דיא געסטע אין דיא זאלע הינין; דורך יעדען איינגאנג דירפטען עטווא 1000 ביז 1200 פערזאנען איינגעטרעטען זיין, דיא צאהל זעממטליבער באלל-געסטע וואר איבער 5000. מאן קאננטע זיך אין דען זאלען, וואו אללעס אנאיינאנדער געדריקט וואר, ניכט בעוועגען. אין דיעזער גראססען מענגע פאן באלל-געסטען ווארען דיא מיטגליעדער דער באסנישען דעפוטאציאן אם אויפפאללענדסטען, דיא דורך איהר אויסערעס ערשיינען דיא אללגעמיינע אויפמערקזאמקייט אויף זיך צאגען. זיא ווארען רייך געקלייעט, מיט טורבאן אונד זעבעל געשמיקט אונד מיט צאהלרייכען אָרדען אן דער ברוסט. קאיזער-קאניג פראנץ יאזעף I. ערשיען אין מארשאללס-אוניפארם אם ארמע דער בעלגישען קאניגין; קאניג לעאפאלד פאן בעלגיען אם ארמע דער קאיזערין-קאניגין עליזאבעטה, אונד קראנפרינץ רודאלף אם ארמע זיינער בראוט פרינצעססין שטעפאניע. דער פרינץ פאן וואלעס (ענגלישער קראנפרינץ) ערשיען אם ארמע דער פרינצעססין וויקטאריא פאן פרייסען; פרינץ ווילהעלם פאן פרייסען אם ארמע דער פרינצעססין גיזעלא, וואראויף מעהרערע פרינצען, פרינצעססיננען, ערצהערצאגע אונד ערצהערצאגיננען פאלגטען. אונטער אללען וואורדע יעדאך דיא פרינצעססין שטעפאניע אין איהרער שטראהלענדען שאנהייט אם מייסטען בעוואונדערט. דער אללערהאכסטע צוג בעוועגטע זיך נון דורך דען צערעמאניען-זאאל אין דען זאגענאננטען רייטער-זאאל, אלס יעדאך פלאטצליך אין זאלכעם געדרענגע אונד געשיעבע ענטשטאנד, דאס עס איין גליק וואר, וועגן טראטצדעם קיינערליא אונפאלל זיך ערראייגנעטע. גראף אנדראשי, גראף פעיאטשעוויטש אונד מעהרערע האכגעשטעללטע שטאאטס-ווירדענטרעגער מאכטען אללע מאגליכען אנשטרענגונגען, אום אין דען רייטער-זאאל צו געלאנגען, דאך אהנע ערפאלג. זיא מוסטען איהר פאָרהאבען אויפגעבען, דא דיא געסטע וויא איינע פעסטע מויער אנאיינאנדער צוזאממענגעדריקט וואַרען, זא דאס אין דורכגאנג הורכאוים ניכט מאגליך וואר. דיא צערעמאניען-מייסטער, גראף לאריש אונד גראף ראָא, האבען אללעס פערזוכט, אום דיא געסטע פאן דעם מאססענהאפטען הערייןשטראמען אין דען רייטער-זאאל אבצוהאלטען, אבער ניעמאנד וואָללטע, ניעמאנד קאננטע געהארכען, דא דער איינע פאן דעם אנדערען מיט אונווידערשטעהליכעם דרוקע פארווערטס געשאבען וואורדע. עס מוסטע איינע אבטהיילונג דער טראבאנטען-לייבגארדע ערשיינען, אום דען איינגאנג אין דען רייטער-זאאל אבצושפערען. אויף איינער אנדערען זייטע וואורדע איינע געשלאססענע טהיר, דיא עבענפאללס אין דען רייטער-זאאל פיהרטע, פאן דער אנדרענגענדען מענשענמאססע פארמליך איינגעשטאסען, וואראויף דיא מענגע, וויא דיא ברויזענדען וואססערפלוטהען, דיא אללעס מיט זיך רייסען, אין דען זאאל שטירצטע. גראף לאריש וואר אויסער זיך, דא ער אלס ערסטער צערעמאניענמייסטער פיר דיא אויפרעכטערהאלטונג דער ארדנונג צו זארגען האטטע. ווידערהאלט ריעף ער פערצווייפעלט אוים: „הימטעל! איך קאנן אלל דיעס אונמאגליך פעראנטווארטען!" מיט גראסער מיהע געלאנג עס, דיא טהירען דעם רייטער-זאאלעס ענדליך צו שליעסען, אום דאס ווייטערע הייןשטראמען דער מענגע איינהאלט צו טהון. נאך הערשטעללונג דער ארדנונג וואורדע דאך איין קליינער רוים געשאפפט, אום דען טאנץ צו בעגיננען, אן וועלכעם אויך דאס קראנפרינצליכע בריידפאאר טהיילנאהם. ערסט אום האלב 12 אוהר נאכטס קאננטע דער טאנץ ווירקליך איינען אונגעשטארטען פארטגאנג פינדען, וואביא מאן געלעגענהייט האטטע, דיא פרינצעססין שטעפאניע אויך אלס אויסגעצייכנעטע, עלעגאנטע טענצערין צו בעוואונדערן. אום 12 אוהר ענטפערנטע זיך דער האף. דער באלל וואר צו ענדע.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (עמפפאנג דעם ענגלישען קראנפרינצען.) אוים וויען ווירד פאם 7טען דיעזעס טעלעגראפירט: „הייטע פריה 6 אוהר 15 מינוטען טראף דער צוג מיט דעם ענגלישען קראנפרינצען אין, דער אוים לאנדאן הערבייגעאיילט וואר, אום אן דען פערמעהלונגס-פייערליבקייטען אונזערעס קראנפרינצען פערזאנליך טהיילצונעהמען. שאן 10 מינוטען פאר אנקונפט דעם צוגעס בעפאנד זיך זיינע מאיעסטעט מיט זיינעם לייב-אדיוטאנטען, דעם גראפען מאנדעל, אים באהנהאפע, אום דען האהען גאסט צו עמפפאנגען. אלס דער מיט בלומען געשמיקטע צוג אין דיא באהנהאללע איינפוהר אונד דער ענגלישע קראנפרינץ אוים דעם וואגאן שטיעג, איילטע זיינע מאיעסטעט קאיזער-קאניג פראנץ יאזעף אויף דענזעלבען צו, שיטטעלטע איהם הערצליך דיא האנד אונד קיסטע איהן. זיינע מאיעסטעט בעשטיעג מיט דעם ענגלישען קראנפרינצען אונד דעם גראפען מאנדעל דען האף-וואגען אונד פוהרען אין דיא שטאדט. דער פעלדמארשאלל-ליעטנאנט בעראן ראמבערג וואורדע דעם קראנפרינצען צור בעדיענונג וועהרענד דעססען אויפענטהאלט אין וויען צוגעטהיילט.

* (שאנע שטיפטונגען איינעס יודען.) אוים ראאב ווירד בעריכטעט: דער היעזיגע יידישע גראסהענדלער אונד שטאדטרעפרעזענטאנט, הערר איגנאץ שרייבער, האט אים אנלאס דער פערמעהלונגס-פייערליבקייט דעם קראנפרינ-

---

פאָלליעטאָן.

צוויא שוועסטערן.

(113-טע פארטזעטצונג.)

אללע צושויער אים טהעאטער לאכטען; נור מאריא נוגעס וואר ענטריסטעט אונד עמפארט זאוואהל איבער דען טהעאטער-דיכטער, אלס איבער דיא צוהארער, דיא דאביא לאכטען. — ביא אללעס באזען, דאס דיא יודענפיינדע געגען דיא יודען אויפגעבראכט, מוסטען זיא געשטעהען, דאסס דאס יודענטהום אין דער פאמיליע וואורצעלט, דאסס דאס הייליגסטע אונד איניגסטע פאמיליענלעבען נור ביא יודען צו פינדען איזט; נון לאסט מאן איינע יידישע טאכטער געגען איהרען פאטער זא הערצלאז זיין!

אונד דעננאך! האטטע זיך ניכט אויך איהרע שוועסטער אמי פאן איינעם אנגליקאנער ענטפיהרען לאססען! וואהל וואהר, אבער ניכט אויף זאלך הערצלאזע וויזע געגען איהרע עלטערן! אמי געדאכטע פארטוועהרענד איהרער עלטערן, שריעב אן זיא רייעפאללע בריעפע אונד באט אום פערצייהונג. —

נון זעהען וויר דיא ווייטערען סצענען דיעזעס טהעאטערשטיקעס.

נאכדעם אנטאניא יענען שולדשיין דעם יודען שיילאק אונטערשריעבען אונד דיא 3000 דוקאטען ערהאלטען, גאב ער דיעזעלבען זיינעם פריינדע באססאניא, אונד דיעזער רייזטע, רייכליך אויסגעשטאטטעט, נאך זיד-איטאליען צו יענעם רייכען פריילין, נאמענס פארציא, אום דארט זיין גליק מיט דען דרייא קאסטען צו פראבירען. באססאניא קאם נון גליקליך אן; ער וואורדע צו דען דרייא קאסטען געפיהרט, ער וועהלטע דען בלייערנען קאסטען, אין וועלכעם ער דאס בילד דעם רייכען פריילינס פארציא פארגעפינדען, אונד זאמיט וואורדע באססאניא דער מאנן דער רייכען פארציא, וואר אלזא אים בעזיטצע איינעס אונגעהייערן רייכטהומעס אונד העטטע דעם אנטאניא דיא 3000 דוקאטען טויזענדפאך צוריקצאהלען קאננען.

אינצווישען קאם דער אים שולדשיינע שיילאקס פעסטגעזעטצטע צאהלונגסטערמין הערא; ביא זיינען האכצייטספעסטען אין זיד-איטאליען האטטע באססאניא פערגעססען, דעם אנטאניא דיא 3000 דוקאטען צו שיקען; ער דאכטע איבערינגעס אויך ניכט פיעל דאראן, וויל ער דעססען זיכער וואר, דאס אנטאניא'ס שיפפע נאך איינען מאנאט פאר דעם צאהלונגסטערמינע אין וועניציא אנלאנגען ווערדען. אבער אנטאניא'ס שיפפע ווארען אללע אויף דעם מעערע אונטערגעגאנגען; זיין גאנצעס פערמאגען וואר דאהין, דער צאהלונגס-טערמין וואר דא, אונד אנטאניא קאננטע דעם שיילאק דאס געלד ניכט צאהלען.

אין וועניציא ווארען דאמאלס דיא ריכטער זעהר שטרענגע אין דער גערעכטיגקייט. דער זאנסט זא רייכע אונד געעהרטע קויפמאנן פאן וועניציא, אנטאניא, וואורדע פערהאפטעט — אונד שיילאק פאדערטע, דאס מאן איהם זיין רעכט געוועהרע, אוים דעם קארפער אנטאניא'ס איין פפונד-פלייש הערויסשניידען צו דירפען.

דיא פריינדע דעם אנטאניא קאמען צו שיילאק אונד באטען, ער מאגע ערבארמען אונד נאכזיכט מיט אנטאניא האבען אונד ער מאגע דאס געלד פאן איהנען אננעהמען.

נון, דא שפיעלט שיילאק אין זיינעם גראסטען ראבענעגפיהלע דען אונערביטטליכען. דיא כריסטען אונד נאמענטליך דיא פריינדע דעם אנטאניא האבען איהם נאך צו פיעל ארגעס צוגעפיגט; זיא האבען איהן בעשימפפט אונד געהעטצט; זיא האבען איהם אויך איינע אבשייליכע וויזע דיא טאכטער ענטפיהרט אונד זיין געלד מיטגעשטאהלען. וויא זאלל ער נון איינע זאלכע גראזאמקייט מיט ערבארמען פערגעלטען?

אויף דיא פראגע: וואצו דענן דעם שיילאק דאס פפונד פלייש נוטצען קאנן? זאגטע שיילאק שפאטטיש: „אום פישע דאמיט צו פאנגען! ווענינסטענס דיעזעס מענשענפלייש ניכט ניעמאנדען, זא זאלל עס דאך מיינע ראכע זעטטיגען. אנטאניא האט מיך בעשימפפט, מיין געשעפט פערהאבעט, מיין פאלק געשמעהט אונד מיינע פיינדע געגען מיך געהעטצט. אונד וואס איזט דענן מיין פערברעכען, דאס ער מיך זא אנגעפיינדעט האט? דאס פערברעכען בעשטעהט בלאס דאריין, דאס איך איין יודע בין. איזט דער יודע ניכט אויך איין געשאפף, ניכט אויך איין מענש? האט ניכט איין יודע אויגען? האט ניכט איין יודע הענדע, גליעדער-מאססען, זיננע אונד נייגונגען אונד ליידענשאפטען? ווירד איין יודע ניכט מיט דערזעלבען שפייזע גענעהרט אונד מיט דענזעלבען וואפפען פערלעטצט? איזט דער יודע ניכט דענזעלבען קראנקהייטען אונטערוואָרפען? ווירד ער ניכט מיט דענזעלבען מיטטעלן געהיילט? ווירד ער ניכט געווערמט אונד געקיהלעט פאן עבען דעמזעלבען זאממער אונד ווינטער, וויא איין כריסט? ווען איהר אונס שטעכעט, בליטען וויר ניכט? ווען איהר אונס קיטצעלט, לאכען וויר ניכט? ווען איהר אונס פערגיפטעט, שטערבען וויר ניכט? אונד ווען איהר אונס בעליידיגט, זאללען וויר קיינע ראכע איבען? ווען וויר אייך אין דען איבריגען דינגען גלייך זינד, זא זאללען וויר עס